

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 176/2024-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní pôvodne Okresného súdu Košice II sp. zn. 27C/77/2018 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Košice v konaní pôvodne Okresného súdu Košice II sp. zn. 27C/77/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Košice v konaní pôvodne Okresného súdu Košice II sp. zn. 27C/77/2018 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 500 eur**, ktoré je Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z okresného súdu a ktorému žiada prikázať konať bez zbytočných prieťahov, s tým, že jej bude priznané finančné zadosťučinenie 5 400 eur.

II.

2. Proti sťažovateľke sa žalobca (advokát) žalobou z augusta 2018, ktorá po podaní odporu v novembri 2018 bola postúpená z upomínacieho súdu na okresný súd, domáha zaplataenia 11 064 eur s príslušenstvom ako odmeny za jej zastupovanie v trestnom konaní. Sťažovateľka sa vzájomnou žalobou z apríla 2019 domáha zaplataenia 11 064 eur, ktoré ako prvú časť odmeny už zaplatila, no od zmluvy o právnom zastúpení odstúpila. Súd pojednávanie v marci 2020 po vykonaní dokazovania odročil na apríl 2020. To bolo pre pandémiu zrušené. V marci 2020 vyrubil sťažovateľke súdny poplatok za vzájomnú žalobu, od zaplataenia ktorého jej v apríli 2020 priznal čiastočné oslobodenie. Pojednávanie nariadené na október 2020 bolo pre pokus strán sporu o zmier odročené. V januári 2021 súd odňal sťažovateľke oslobodenie od súdneho poplatku. Pojednávanie vo februári 2021 bolo pre pandémiu zrušené.

3. Súd na pojednávaní v októbri 2021 rozhodol rozsudkom pre zmeškanie sťažovateľky. Proti tomu sa sťažovateľka v decembri 2021 odvolala. Súd v marci 2022 na sťažnosť sťažovateľky z februára 2022 zrušil svoje uznesenie o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. V auguste 2022 predložil spis krajskému súdu, ktorý v ten istý mesiac zrušil rozsudok pre zmeškanie. Pojednávanie vo februári 2023 po vypočutí žalobcu odročil pre predloženie listiny na máj 2023. To na žiadosť žalobcu odročil na október 2023. Okresný súd rozhodol rozsudkom z novembra 2023. Proti rozsudku sa sťažovateľka v decembri 2023 odvolala.

III.

4. Sťažovateľka zdôrazňuje, že jej vec nie je právne či skutkovo zložitá a k predĺženiu konania neprispela. Okrem toho je vec pre ňu významná, keďže ide o zaplataenie pomerne vysokej peňažnej čiastky, čo ju psychicky vyčerpáva. Výšku finančného zadosťučinenia odôvodňuje odkazmi na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavného súdu a českého najvyššieho súdu.

5. Podľa mestského súdu jeho postup nie je poznačený obdobiami dlhodobej nečinnosti, keďže pojednávania boli nariaďované podľa objektívnych možností sudkyne a opatrení počas pandémie.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

7. Spotrebiteľské spory tvoria bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Vec sťažovateľky nemožno hodnotiť ako skutkovo či právne zložitú. Nemenný a už od začiatku konania

zrozumiteľný skutkový stav bolo treba len právne posúdiť. Hoci okresný súd na prvom pojednávaní formálne uviedol ustanovenia zákonov, podľa ktorých chcel vec posúdiť, je zrejmé, že si neutvoril záver pre posúdenie opodstatnenosti argumentácie strán a dokazovania jedinej skutkovo spornej okolnosti. Súd svojou nerozhodnosťou stranám umožnil produkovať rozsiahlejšiu, no opakujúcu sa právnu argumentáciu. Sťažovateľka svojím správaním neprispela k dĺžke konania. Možno jej vytknúť len to, že návrhy na dokazovanie predniesla až na prvom pojednávaní.

8. K predĺženiu konania podstatne prispel postup súdu v súvislosti s poplatkovou povinnosťou sťažovateľky. Poplatok za vzájomnú žalobu bol sťažovateľke vyrubený až rok po jej podaní a napriek jej argumentácii, že ako spotrebiteľka je od poplatku oslobodená. Následne bolo sťažovateľke bez preverenia pomerov priznané čiastočné oslobodenie, čo viedlo k následnému zrušeniu tohto oslobodenia. Napriek opakovanej argumentácii sťažovateľky jej bol vyrubený súdny poplatok aj za odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie. Okresnému súdu treba pričítať takmer ročné predĺženie konania v súvislosti s nesprávnym rozhodnutím rozsudkom pre zmeškanie po neprihliadnutí na spotrebiteľský charakter sporu. K predĺženiu konania prispelo i nesústredené doručovanie rôznych listín (žiadosť o preukázanie pomerov na oslobodenie od súdnych poplatkov, doručovanie súhlasu žalobcu so zrušením rozsudku pre zmeškanie, opakované doručovanie rozsudku). V postupe súdu možno badať aj neúčelnosť niektorých úkonov (odročenie pojednávania vo februári 2023 na predloženie listiny, ktorej obsah nebol sporný, odročenie pojednávania v máji 2023 na oboznámenie sa s krátkym vyjadrením sťažovateľky).

9. Právna neistota sťažovateľky v otázke zaplatenia nie zanedbateľnej peňažnej čiastky bola čiastočne odstránená rozsudkom, ktorý bude predmetom odvolacieho konania. Hoci medzi jednotlivými úkonmi súdu až na pár výnimiek neboli opakované dlhodobé obdobia nečinnosti, jeho postup nesmeroval k čo najskoršiemu meritórnemu rozhodnutiu. Na celkovú dĺžku namietaného konania (päť rokov a osem mesiacov) mal najviac vplyv nesústredený postup okresného súdu. Tým došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote. Preto bolo v tejto časti ústavnej sťažnosti vyhovené a mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby konal bez zbytočných prietáhov. Nebol dôvod vyjadriť porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „v spojení“ s čl. 38 ods. 2 listiny a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „v spojení s čl. 47 charty. K porušeniu týchto práv podľa ústavy a dohovoru došlo bez ich spojitosti s právami podľa listiny a charty.

10. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, postup súdu, správanie a význam sporu pre sťažovateľku jej bolo podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 2 500 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené. Osobitne bolo zohľadnené, že sťažovateľka sa napriek riadnemu predvolaniu nedostavila na pojednávanie, na ktorom okresný súd, hoc aj nesprávne, rozhodol rozsudkom pre zmeškanie a k podaniu ústavnej sťažnosti pristúpila až po rozhodnutí okresného súdu rozsudkom.

V.

11. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov o odmenách, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 856,75 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2024

Robert Šorl
predseda senátu